



Saksbehandler Knut Vigdal-Olsen	Arkivsak 24/1785
---	----------------------------

Saksnr.	Utvalg	Type	Dato
008/24	Arbeidsmiljøutvalget	PS	22.11.2024
018/24	Ungdomsråd	PS	25.11.2024
023/24	Råd for eldre og personer med funksjonsvariabler	PS	26.11.2024
050/24	Utvalg for helse, oppvekst og kultur	PS	26.11.2024
039/24	Utvalg for miljø, plan og teknisk	PS	26.11.2024
062/24	Formannskapet	PS	27.11.2024
	Kommunestyret	PS	

Årsbudsjett 2025 - Økonomiplan 2025-2028

Formannskapet 27.11.2024

F - behandling:

Espen Svenneby (Bygdelista) fremmet tilleggspunkt 10 og 11:

10. I økonomiplanperioden oppfordres administrasjonen til å gjennomgå interkommunale samarbeid og IKS, og med dette gjøre en vurdering hvorvidt det er bærekraftige samarbeid for Våler kommune. Videre ønskes det en rapport over vurderingene i løpet av høsten 2025.

11. Våler kommune kjøper 1 aksje i Abakus - kr 3600. Dette for å ha anledning til å benytte Abakus AS i innkjøpsammenheng.

Kommunedirektørens forslag til vedtak med tilleggsforslaget fra Svenneby ble enstemmig vedtatt.

F - 062/24 vedtak:

Årsbudsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028 vedtas med følgende punkter:

1. Driftsbudsjettet for 2025 vedtas som vist i bevilgningsoversikt drift (§5-4 første ledd), med spesifisering i sum bevilgninger drift (§5-4 andre ledd), slik de fremkommer i vedlegg til kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan.
<https://pub.framsikt.net/2025/vaaler/bm-2025-budsjett2025>
2. Investeringsbudsjettet for 2025 vedtas som vist i bevilgningsoversikter investering (§5-5 første ledd) og bevilgningsoversikter investering (§5-5 andre ledd), slik de fremkommer i vedlegg til kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan.
<https://pub.framsikt.net/2025/vaaler/bm-2025-budsjett2025>

3. Våler kommune tar opp lån til finansiering av investeringer jf. KommuneLOvens § 15-15 første ledd i 2025 med kr 23 222 000.
4. Våler kommune tar opp startlånsmidler i Husbanken med kr 15 000 000 til videreutlån.
5. For inntektsåret 2025 legges til grunn det maksimale skatteøret som Stortinget vedtar for Inntekts- og formuesskatt.
6. Gebyrer, avgifter og brukerbetalingar fastsettes ut fra de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer. Betalingssatsene for kommunale tjenester i 2025 fastsettes i henhold til vedlegg (Gebyrregulativ i Våler kommune).
7. Eiendomsskatt
 - a. For eiendomsskatteåret 2025 skal det skrives ut eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen, jfr. eiendomsskatteLOven (esktl.) § 3 a.
 - b. Ved utskrivning av eiendomsskatt på boliger benyttes grunnlag fra egen taksering.
 - c. Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2025 settes til 7,0 promille (esktl. § 11 første ledd). Skattesats på det særskilte skattegrunnlaget settes til 7,0 promille.
 - d. Skattesats for boligeiendommer og fritidseiendommer settes til 4,0 promille (esktl. §§ 11 første ledd og 12 bokstav a).
 - e. Eiendomsskatten blir i utgangspunktet skrevet ut i 2 terminer, med mulighet for valg av 12 terminer (esktl. § 25 første ledd).
8. Ubrukte investeringsmidler fra 2024 vedtas overført for bruk i 2025 for enkelte vedtatte, igangsatte og ikke igangsatte prosjekter.
9. Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta korrigeringer av korrekturmessig art i dokumentet samt avstemme årsbudsjett 2025 for mindre tekniske korrigeringer.
10. I økonomiplanperioden oppfordres administrasjonen til å gjennomgå interkommunale samarbeid og IKS, og med dette gjøre en vurdering hvorvidt det er bærekraftige samarbeid for Våler kommune. Videre ønskes det en rapport over vurderingene i løpet av høsten 2025.
11. Våler kommune kjøper 1 aksje i Abakus - kr 3600. Dette for å ha anledning til å benytte Abakus AS i innkjøpssammenheng.

Utvalg for miljø, plan og teknisk 26.11.2024

MPT - behandling:

Christer Amundrud (Høyre) fremmet et tilleggsforslag:

MPT ytrer en bekymring angående økende kostnader i IKS-ene som Våler Kommune deltar i.

I årsbudsjettet for 2025 er det tatt høyde for en betraktelig økning i bruk av økonomiske midler i IKS-ene, som tender videre fra økningen som allerede er markant for 2024.

MPT vedtok enstemmig kommunedirektørens forslag til vedtak med tilleggsforslaget fra Amundrud.

MPT - 039/24 vedtak:

Årsbudsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028 vedtas med følgende punkter:

1. Driftsbudsjettet for 2025 vedtas som vist i bevilgningsoversikt drift (§5-4 første ledd), med spesifisering i sum bevilgninger drift (§5-4 andre ledd), slik de fremkommer i vedlegg til kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan.
<https://pub.framsikt.net/2025/vaaler/bm-2025-budsjett2025>
2. Investeringsbudsjettet for 2025 vedtas som vist i bevilgningsoversikter investering (§5-5 første ledd) og bevilgningsoversikter investering (§5-5 andre ledd), slik de fremkommer i vedlegg til kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan.
<https://pub.framsikt.net/2025/vaaler/bm-2025-budsjett2025>
3. Våler kommune tar opp lån til finansiering av investeringer jf. Kommunelovens § 15-15 første ledd i 2025 med kr 23 222 000.
4. Våler kommune tar opp startlånsmidler i Husbanken med kr 15 000 000 til videreutlån.
5. For inntektsåret 2025 legges til grunn det maksimale skatteøret som Stortinget vedtar for Inntekts- og formuesskatt.
6. Gebyrer, avgifter og brukerbetaling fastsettes ut fra de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer. Betalingssatsene for kommunale tjenester i 2025 fastsettes i henhold til vedlegg (Gebyrregulativ i Våler kommune).
7. Eiendomsskatt
 - a. For eiendomsskatteåret 2025 skal det skrives ut eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen, jfr. eiendomsskatteoven (esktl.) § 3 a.
 - b. Ved utskrivning av eiendomsskatt på boliger benyttes grunnlag fra egen taksering.
 - c. Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2025 settes til 7,0 promille (esktl. § 11 første ledd). Skattesats på det særskilte skattegrunnlaget settes til 7,0 promille.
 - d. Skattesats for boligeiendommer og fritidseiendommer settes til 4,0 promille (esktl. §§ 11 første ledd og 12 bokstav a).
 - e. Eiendomsskatten blir i utgangspunktet skrevet ut i 2 terminer, med mulighet for valg av 12 terminer (esktl. § 25 første ledd).
8. Ubrukte investeringsmidler fra 2024 vedtas overført for bruk i 2025 for enkelte vedtatte, igangsatte og ikke igangsatte prosjekter.
9. Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta korrigeringer av korrekturmessig art i dokumentet samt avstemme årsbudsjett 2025 for mindre tekniske korrigeringer.

MPT ytrer en bekymring angående økende kostnader i IKS-ene som Våler Kommune deltar i.

I årsbudsjettet for 2025 er det tatt høyde for en betraktelig økning i bruk av økonomiske midler i IKS-ene, som tender videre fra økningen som allerede er markant for 2024.

Utvalg for helse, oppvekst og kultur 26.11.2024

HOK - behandling:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

HOK - 050/24 vedtak:

Årsbudsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028 vedtas med følgende punkter:

1. Driftsbudsjettet for 2025 vedtas som vist i bevilgningsoversikt drift (§5-4 første ledd), med spesifisering i sum bevilgninger drift (§5-4 andre ledd), slik de fremkommer i vedlegg til kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan.
<https://pub.framsikt.net/2025/vaaler/bm-2025-budsjett2025>
2. Investeringsbudsjettet for 2025 vedtas som vist i bevilgningsoversikter investering (§5-5 første ledd) og bevilgningsoversikter investering (§5-5 andre ledd), slik de fremkommer i vedlegg til kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan.
<https://pub.framsikt.net/2025/vaaler/bm-2025-budsjett2025>
3. Våler kommune tar opp lån til finansiering av investeringer jf. Kommunelovens § 15-15 første ledd i 2025 med kr 23 222 000.
4. Våler kommune tar opp startlånsmidler i Husbanken med kr 15 000 000 til videreutlån.
5. For inntektsåret 2025 legges til grunn det maksimale skatteøret som Stortinget vedtar for Inntekts- og formuesskatt.
6. Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger fastsettes ut fra de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer. Betalingssatsene for kommunale tjenester i 2025 fastsettes i henhold til vedlegg (Gebyrregulativ i Våler kommune).
7. Eiendomsskatt
 - a. For eiendomsskatteåret 2025 skal det skrives ut eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen, jfr. eiendomsskatteoven (esktl.) § 3 a.
 - b. Ved utskrivning av eiendomsskatt på boliger benyttes grunnlag fra egen taksering.
 - c. Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2025 settes til 7,0 promille (esktl. § 11 første ledd). Skattesats på det særskilte skattegrunnlaget settes til 7,0 promille.
 - d. Skattesats for boligeiendommer og fritidseiendommer settes til 4,0 promille (esktl. §§ 11 første ledd og 12 bokstav a).
 - e. Eiendomsskatten blir i utgangspunktet skrevet ut i 2 terminer, med mulighet for valg av 12 terminer (esktl. § 25 første ledd).
8. Ubrukte investeringsmidler fra 2024 vedtas overført for bruk i 2025 for enkelte vedtatte, igangsatte og ikke igangsatte prosjekter.
9. Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta korrigeringer av korrekturmessig art i dokumentet samt avstemme årsbudsjett 2025 for mindre tekniske korrigeringer.

Råd for eldre og personer med funksjonsvariabler 26.11.2024

EF - behandling:

Driftsbudsjettet og presentasjonen av budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028 er veldig godt.

EF er bekymret tilknyttet følgende elementer i økonomiplanperioden:

- Investeringsbudsjettet ikke er tatt høyde for at Våler får en aldrende befolkning som med stor sannsynlighet vil trenge mer egnede boliger enn de som i dag brukes. Mange bor i upraktiske boliger som ikke er tilpasset brukerne.
- EF viser til framdriftsplan som er skissert i "Boligsosial handlingsplan 2020-2040 Våler kommune".
- Vålertunet står mer eller mindre klart for en mindre utvidelse på 8 leiligheter. Våler kommune kan motta betydelige investeringstilskudd fra Husbanken hvis kommunen velger å oppløse nåværende stiftelse og overta eiendommen.
- EF vil tilrå at Våler kommune oppløser Stiftelsen Våler Bo og Servicesenter og lager et byggeprosjekt for utbygging av Vålertunet med omsorgsleiligheter.

EF vedtok enstemmig kommunedirektørens forslag til vedtak, med 5 representanter til stede. Rådet ber om at uttalelsen ovenfor følger saken videre.

EF - 023/24 vedtak:

Uttalelse fra rådet for eldre og personer med funksjonsvariabler (EF):

Driftsbudsjettet og presentasjonen av budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028 er veldig godt.

EF er bekymret tilknyttet følgende elementer i økonomiplanperioden:

- Investeringsbudsjettet ikke er tatt høyde for at Våler får en aldrende befolkning som med stor sannsynlighet vil trenge mer egnede boliger enn de som i dag brukes. Mange bor i upraktiske boliger som ikke er tilpasset brukerne.
- EF viser til framdriftsplan som er skissert i "Boligsosial handlingsplan 2020-2040 Våler kommune".
- Vålertunet står mer eller mindre klart for en mindre utvidelse på 8 leiligheter. Våler kommune kan motta betydelige investeringstilskudd fra Husbanken hvis kommunen velger å oppløse nåværende stiftelse og overta eiendommen.
- EF vil tilrå at Våler kommune oppløser Stiftelsen Våler Bo og Servicesenter og lager et byggeprosjekt for utbygging av Vålertunet med omsorgsleiligheter.

Ungdomsråd 25.11.2024

U - behandling:

Økonomisjef Knut Vigdal-Olsen ga ungdomsrådet en orientering om økonomiplan 2025-2028.

Ungdomsrådet kom ikke med noen felles uttalelse til saken, men støtter kommunedirektørens forslag til vedtak.

U - 018/24 vedtak:

Ungdomsrådet støtter kommunedirektørens forslag til vedtak.

Arbeidsmiljøutvalget 22.11.2024

AMU - behandling:

AMU fikk presentert budsjett og økonomiplan av økonomisjef Knut Vigdal-Olsen, og er positive til innholdet. AMU er fornøyd med at budsjettprosessen starter tidlig på året, og at det skaper en trygghet for medarbeidere i forhold til at det er god involvering.

Årsbudsjett 2025 og økonomiplan for 2025-2028 medfører ikke forhold som AMU opplever behov for å melde fra om eller følge opp ytteligere.

Uttalelsen ble enstemmig vedtatt.

AMU - 008/24 vedtak:

AMU har følgende uttalelse til "Budsjett 2025 - økonomiplan 2025-2028":

AMU er positive til innholdet i budsjett- og økonomiplan.

AMU er fornøyd med at budsjettprosessen starter tidlig på året, det skaper en trygghet for medarbeidere i forhold til at det er god involvering.

Årsbudsjett 2025 og økonomiplan for 2025-2028 medfører ikke forhold som AMU opplever behov for å melde fra om eller følge opp ytteligere, jamfør AML § 7-2 - som blant annet viser til at AMU skal involveres i planer som har betydning for arbeidsmiljøet.

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Årsbudsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028 vedtas med følgende punkter:

1. Driftsbudsjettet for 2025 vedtas som vist i bevilgningsoversikt drift (§5-4 første ledd), med spesifisering i sum bevilgninger drift (§5-4 andre ledd), slik de fremkommer i vedlegg til kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan.
<https://pub.framsikt.net/2025/vaaler/bm-2025-budsjett2025>
2. Investeringsbudsjettet for 2025 vedtas som vist i bevilgningsoversikter investering (§5-5 første ledd) og bevilgningsoversikter investering (§5-5 andre ledd), slik de fremkommer i vedlegg til kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan.
<https://pub.framsikt.net/2025/vaaler/bm-2025-budsjett2025>
3. Våler kommune tar opp lån til finansiering av investeringer jf. Kommunelovens § 15-15 første ledd i 2025 med kr 23 222 000.
4. Våler kommune tar opp startlånsmidler i Husbanken med kr 15 000 000 til videreutlån.
5. For inntektsåret 2025 legges til grunn det maksimale skatteøret som Stortinget vedtar for Inntekts- og formuesskatt.
6. Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger fastsettes ut fra de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer. Betalingssatsene for kommunale tjenester i 2025 fastsettes i henhold til vedlegg (Gebyrregulativ i Våler kommune).
7. Eiendomsskatt
 - a. For eiendomsskatteåret 2025 skal det skrives ut eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen, jfr. eiendomsskatteoven (esktl.) § 3 a.
 - b. Ved utskrivning av eiendomsskatt på boliger benyttes grunnlag fra egen taksering.
 - c. Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2025 settes til 7,0 promille (esktl. § 11 første ledd). Skattesats på det særskilte skattegrunnlaget settes til 7,0 promille.
 - d. Skattesats for boligeiendommer og fritidseiendommer settes til 4,0 promille (esktl. §§ 11 første ledd og 12 bokstav a).

- e. Eiendomsskatten blir i utgangspunktet skrevet ut i 2 terminer, med mulighet for valg av 12 terminer (esktl. § 25 første ledd).
8. Ubrukte investeringsmidler fra 2024 vedtas overført for bruk i 2025 for enkelte vedtatte, igangsatte og ikke igangsatte prosjekter.
9. Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta korrigeringer av korrekturmessig art i dokumentet samt avstemme årsbudsjett 2025 for mindre tekniske korrigeringer.

Saksopplysninger

Årsbudsjettet for 2025 er utarbeidet i samsvar med inntekter, forventet kostnader til drift og med nødvendige tiltak og omprioriteringer.

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028 er digital og finnes her:

<https://pub.framsikt.net/2025/vaaler/bm-2025-budsjett2025>

Budsjettarbeidet for 2025 ble startet tidlig i 2024 og har vært en inkluderende prosess. Omprioriteringer og kostnadsreducerende tiltak i budsjettet har vært nødvendig, men det har vært fokus på at effekten av tiltak skal påvirke innbyggerne i minst mulig grad. De fleste av tiltakene har varig virkning. Endringene i rammene legger til grunn økte inntekter på skatt, rammetilskudd og andre mindre justeringer på inntektssiden. På kostnadssiden er tiltakene innbakt, samtidig som det er tatt høyde for et lønnsoppgjør på 4,5% i 2025. Omfordeling til enhetene er basert på innmeldt behov, deretter er det gjort en vurdering hvor ressursene bør prioriteres i 2025.

Til tross for et stramt budsjett i Våler kommune er brukerne i fokus. Årsbudsjettet er lagt opp med høyt aktivitetsnivå og gode tjenester til brukerne. Med bakgrunn i effektivisering kan enkelte tjenester bli omorganisert og tjenesten leveres på en annen måte enn tidligere, uten at kommunens brukere vil oppleve stor tjenesteforringelse.

Rammetilskudd og skatt har hatt en økning for 2025. Kompensasjon for høy prisstigning på varer og tjenester er bakt inn i grunnlaget.

Det forventes at premieavvik i 2025 vil være noe lavere enn i 2024. Amortisering øker og det vil være sannsynlig med lavere forventet premieavvik i årene framover. For Våler kommune innebærer dette at det må tas høyde for lavere budsjettert inntekt fra premieavvik i årene fremover.

Kommunedirektøren legger fram forslag til årsbudsjett for 2025 og økonomiplan 2025-2028 med et positivt netto driftsresultat på kr 3,1 millioner i 2025, og pluss-resultater i resten av økonomiplanperioden. Kommunedirektørens budsjettforslag er etter anslag på frie inntekter som er gitt i forslaget til statsbudsjettet for 2025. Lønnsvekst er innarbeidet, og under driftskostnader er det forutsatt effektivisering som dekker den øvrige prisveksten. Reduksjonstiltak er innarbeidet i budsjettgrunnlaget.

Investeringer

Våler kommune har et betydelig investeringsbehov i økonomiplanperioden. Investeringsbehovet innenfor vann og avløp er anslått til kr 110 millioner for nytt

renseanlegg. Tiltaket er planlagt i 2028. Investeringsplanen tar høyde for oppgradering av Sentralgården.

Det er lagt opp til låneopptak gjennom hele økonomiplanperioden, og finanskostnadene vil øke. Kommunedirektøren har tatt høyde for disse merkostnadene i økonomiplanens driftsbudsjett.

Konklusjon

Prioriteringene som er foreslått for 2025 og endringer for å dekke økt lønnskostnad medfører forholdsvis stabil drift. Tiltak som er foreslått er realistisk å gjennomføre og det forutsettes at tjenestene vil opprettholdes på et akseptabelt nivå.

Budsjett og økonomiplan 2025 -2028 vedtas i samsvar med Kommunedirektørens forslag til innstilling.